

Odpověď Ministerstva zdravotnictví na žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

K Vámi podané žádosti o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, doručené Ministerstvu zdravotnictví 18. listopadu 2022, evidované pod č. j.: xxx, kterou jste požádal o poskytnutí Vámi specifikovaných informací (blíže dále), týkajících se zdraví dětí a mladistvých ve vztahu k vybavování a používání školního nábytku (žákovské židle a stoly) v učebnách základních a středních škol a doplnil na základě výzvy MZ dne 24. listopadu 2022, konkrétně v podobě:

- 1. Jak hodnotí MZ ČR závažnost aktuálního stavu v ČR, kdy značný počet dětí a mladistvých má diagnostikováno vadné držení těla s vážnými doprovodnými zdravotními problémy a tento stav se v průběhu posledních 15 let nezlepšuje?*
- 2. Jak hodnotí MZ ČR míru příčinné souvislosti vadného držení těla žáků ve vztahu k užívání velikostně nevhodného školního nábytku?*
- 3. Jaká zásadní nápravná opatření přijalo MZ ČR k řešení dlouhodobého stavu ve školách, kdy nejsou dodržovány některé části vyhlášky č. 410/2005 Sb. v platném znění, především ty o nutnosti používání pouze takových velikostních stupňů školního nábytku, které plně odpovídají tělesnému vzrůstu každého žáka?*
- 4. Jaká jsou aktuální doporučení MZ ČR základním (2. stupeň) a středním školám pro vybavování učeben školním nábytkem, kde se průběžně střídají žáci několika ročníků?*
- 5. Jak velkým zdravotním rizikem pro žáky je dlouhodobé užívání školního nábytku, který je velikostně odlišný od jejich tělesného vzrůstu?;*

uvádím:

K dotazu č. 1 a 2

Ministerstvo zdravotnictví si uvědomuje závažnost situace ve výskytu funkčních poruch pohybového aparátu u dětí a mladistvých, nicméně v této souvislosti je nutné konstatovat, že svalová dysbalance coby příčina funkčních poruch pohybového aparátu má multifaktoriální příčiny. Školní nábytek je jen jedním ze zevních rizikových faktorů rozvoje posturálních vad u dětí, který není, díky současnému sedavému způsobu života, dostatečně kompenzován ani odpovídající pohybovou aktivitou, což souvisí i s nízkou zdravotní gramotností české populace. I tohoto stavu si je ministerstvo vědomo a v rámci veřejného zdraví přijímá opatření ke zvyšování zdravotní gramotnosti obyvatel, především v souladu s cíli strategických dokumentů Zdraví 21 a Zdraví 2030. Vytváření správných posturálních a pohybových stereotypů a zařazení pohybové aktivity do životního stylu dětí

a mladistvých je nejvíce ovlivněno rodinou, samozřejmě za odpovídající podpory školy a preventivní zdravotní péče praktických lékařů pro děti a dorost. Co se týče povinnosti uložené školám a školským zařízením § 11 odst. 1 vyhlášky č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů, uvádíme, že vybavit učebny nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku dětí a žáků a má odpovídající ergonomické parametry, se nevztahuje na školy, jejichž užívání bylo povoleno přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky.

K dotazu č. 3

Ministerstvo zdravotnictví vedle již výše zmíněného cíle zvyšování zdravotní gramotnosti obyvatel, podporuje veškeré aktivity směřující k podpoře pohybové aktivity jako součásti životního stylu dětí a mladistvých, tzn. nejen v době školní docházky, ale i v době mimoškolních aktivit. Doporučení ministerstva se dále zaměřují na zavádění kompenzačních cviků, tj. prvků zdravotní tělesné výchovy, do výuky tělesné výchovy, ale i jako kompenzační opatření jednostranné zátěže pohybového aparátu při konkrétních sportovních aktivitách, neboť pro vyvíjející se dětský organizmus je nejvhodnější všestranný pohybový režim. Veškerá opatření a doporučení jsou však limitována finančními prostředky zřizovatelů škol a školských zařízení. S tímto problémem je proto vhodné oslovit resort školství, a to včetně opatření souvisejícími s organizačním zajištěním výuky a opatřeními směřovanými do oblasti výuky budoucích učitelů na pedagogických fakultách.

V rámci výkonu státního zdravotního dozoru orgány ochrany veřejného zdraví (krajské hygienické stanice) edukují zaměstnance škol v ergonomických zásadách stanovených pro práci žáků v sedě, včetně zásad spojených s vybavením učeben školským nábytkem, který respektuje velikostní ukazatele odpovídající normovým hodnotám. Dále krajské hygienické stanice doporučují školám zavedení kompenzačního cvičení v podobě tělovýchovných chviliek. Problematika je v regionech řešena i formou tzv. krajských úkolů. Ministerstvo zdravotnictví se předmětnou problematikou zabývá v rámci metodického vedení krajských hygienických stanic a prostřednictvím vyhlášených celostátních priorit.

K dotazu č. 4

K dotazu řešení předmětné problematiky na 2. a 3. st. výchovně vzdělávací soustavy uvádíme, že z organizačních důvodů nejsou školy schopny zajistit velikostně odpovídající typy nábytku pro všechny žáky v případě střídavého režimu výuky v učebnách. V této souvislosti dále uvádíme, že organizace výuky je v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Z tohoto důvodu byly vždy požadavky uvedené ve vyhlášce č. 410/2005

Sb., cíleny na vybavení kmenových učeben s prioritním zaměřením na 1. st. základních škol.

K dotazu č. 5

Co se týče použití velikostně odlišného typu nábytku ve vztahu k tělesnému vzrůstu konkrétního dítěte/žáka je samozřejmostí, že čím je tato disproporce menší, tím jsou dopady na pohybový aparát méně závažné.

Závěr

Ministerstvo zdravotnictví si velice váží Vašich aktivit, které napomáhají v populaci šířit opatření cílená na prevenci vzniku a rozvoje posturálních vad u dětí. Ministerstvo bude i nadále, vedle legislativou stanovených povinností, podporovat veškeré aktivity zaměřené na řešení dané problematiky, a to včetně obecných i cílených edukačních opatření, a to jak cestou ministerstva, tak cestou krajských hygienických stanic. V této souvislosti dále uvádíme, že předmětnou problematikou se dlouhodobě komplexně zabývá i Státní zdravotní ústav Praha.

S pozdravem

Mgr. Daniela Kobilková

ředitelka odboru Kancelář ministra

v z. Ing. Daniela Matějková

vedoucí oddělení strategií, protokolu, vládní a parlamentní agendy

podepsáno elektronicky